

## **Tervezés - módszertan 1.**

- Kód: PM-RTENE031
- Szemeszter: 1
- Kreditszám: 1
- Órák száma (ea/gy/lab): 2/0/0
- Számonkérés módja: vizsga
- Előfeltételek: nincs
- Tantárgy felelős: dr. Medvegy Gabriella egyetemi docens
- Tantárgy koordinátor: dr. Medvegy Gabriella egyetemi docens

### **Rövidleírás:**

Az alapképzés során elsajátított általános tervezési elvek, módszerek után a mesterképzés tervezés-módszertan tantárgysorozata a tervezés elméletének, módszereinek, történetiségének mélyebb rétegeit tárja fel, vizsgálva társadalmi, szociológiai, településszerkezeti hatásait, problémáit. A kurzus célja építészettörténeti és kortárs tervezőműhelyek alkotó szemléleteinek és tervezési módszereinek megismerése. Ezek alapján a hallgató önállóan képes lesz építészeti produktumok elemzésére, azok építészettörténetben való elhelyezésére, összetett építészeti, urbanisztikai és társadalmi problémák összefüggésének felismerésére. Megoldási elvek keresése, kombinálása, koncepcióalkotás. Az előadások és műhelybeszélgetések fő témája a közösségi épületek kérdésköre.

A műhelybeszélgetések során meghívott hazai és külföldi alkotó építészek saját munkáikon keresztül elemzik a feladatspecifikus tervezési módszereiket. A lehetőségek figyelembevételével a félév során tanulmányi utakat szervezünk.

### **Általános követelmények:**

A foglalkozásokon minimum 70%-os részvétel, zárthelyi dolgozatok, beadandó feladatok teljesítése. A félév során az előadásokhoz kapcsolódó meghatározott témák szerinti esszé készítése, majd azok nyilvánosság előtti, rögzített időpontban esedékes előadása. Félévzárás módja: Az előadásokon a kreditrendszerű TVSZ előírása szerinti részvétel. A kiadott feladatok határidőre való leadása, és elfogadtatása.

### **Cél:**

Az alapképzés során elsajátított általános tervezési elvek, módszerek után a mesterképzés tervezésmódszertana tantárgy a tervezés elméletének, módszereinek, történetiségének mélyebb rétegeit tárja fel, vizsgálva társadalmi, szociológiai, településszerkezeti hatásait, problémáit. A kurzus célja építészettörténeti és kortárs tervezőműhelyek alkotó szemléleteinek és tervezési módszereinek megismerése. Ezek alapján a hallgató önállóan képes lesz építészeti produktumok elemzésére, azok építészettörténetben való elhelyezésére, összetett építészeti, urbanisztikai és társadalmi problémák összefüggésének felismerésére. Megoldási elvek keresése, kombinálása, koncepcióalkotás.

### **Módszer:**

Az oktatás verbális és vizuális eszközökkel történik, különös tekintettel a kölcsönös kommunikáció kialakulására.

### **Irodalom:**

- BACHMAN Zoltán dr.: Könyv az építészetéről. Pécs, Pécsi Tanoda Alapítvány, 1998.
- CSÁGOLY Ferenc: Középületek. Budapest, TERC Kft, 2004.
- FRAMPTON, Kenneth: A modern építészet kritikai története. Budapest, TERC Kft, 2009.
- Le CORBUSIER: Új építészet felé. Budapest, Corvina Kiadó, 1981.
- VÁMOSSY Ferenc: Az építészet története: A Modern Mozgalom és a késő modern. Budapest, Nemzeti Tankönyvkiadó, 2002.

- PEVSNER, Nikolaus: A History of Building Types. Princeton, Princeton University Press, 1976
- KERÉKGYÁRTÓ Béla: A mérhető és a mérhetetlen - Építészeti írások a huszadik századból. Budapest, Typotex, 2004.
- SCHNELLER István: Az építészeti tér minőségi dimenziói. Építészet/elmélet 10. Budapest, TERC Kft., 2005.
- KUNSZT György: Értékválság az építészetben és a modern szakralitás – Válogatott írások 1962.- 2003. Építészet/elmélet 6. Budapest, TERC Kft., 2003.
- DÉRY Attila: A forma visszaszerzése – Építészettörténeti tanulmányok – Építészet/elmélet 2. Budapest, TERC Kft., 2002.
- Építészeti sorozatok: PHAIDON, Birkhauser, Taschen Kiadók
- Építészeti folyóiratok: Alaprajz, Magyar Építőművészet, Octogon, Átrium
- Építészeti website -ok: El croquis, U+A, JA, Domus, Abitare, AR, A10, Atrium, Hauser, Detail,

### **Követelmények, pótlások:**

A Hallgatók egy előre kijelölt témával önállóan foglalkoznak, melynek végeredményeképpen egy esszé, és egy annak kivonataként prezentált kiselőadás készül. Az anyag digitálisan is benyújtandó. A kiselőadás előzetes kivonata és tervezett tartalomjegyzéke a félév közben, meghatározott időpontban szintén feltöltendő digitálisan.

Az esszé tartalmi formai követelményei:

- Álló A/4-es formátum, kétoldalra szerkesztve, enyvezett papírkötésben.
- Szabályos tartalomjegyzék, témafelvezetés, témakibontás, konklúzió, szabályos irodalomjegyzék a hivatkozásokkal, képjegyzékekkel.
- min. 10 írott oldal a képek, ábrák stb. nélkül.
- Az értékelésben szerepet játszik az esszé szerkesztése, vizuális megjelenítése. A formai követelményektől való eltérés a feladat pótlását, javítását eredményezheti.

A kiselőadás formai követelményei:

- 10-15 perces összefoglalója, vizuális kivonata a párhuzamosan készített esszének. Az ismertetést egy Hallgató tartja. A grafikai készütség kiemelten fontos az értékelésben.

A kidolgozásra választható témák egyéni ötletek és az előadáson elhangzottak továbbdolgozása mellett (a megadott témák bővíthetők, pontosíthatók, esetenként inspirációként, témafelütésként szolgálnak):

- Lakóépülettervezéssel foglalkozó mozgalmak, áttörések, eredmények és következmények.
- Európai és amerikai léptékek összehasonlító elemzése. *Hol az eredete a méretnek?*
- A lakás mint a közösséggel való viszony lenyomata. *Funkció és reprezentáció.* Villaépítészet, modernista társasházak különös tekintettel pécsi példákkal; szabadság úti építkezések, mecseki modern villák, belvárosi társasházak.
- A Bauhaus pécsi lenyomata lakóházak tekintetében.
- A technika ideája, az előregyártás büvkörében.
- A lakás tartalmi változásai a jövőben - korai utópiák, mai elméletek lakókapszulák, "parazitaházak", úrkorszak. *A város alulnézetből. A város felülnézetből.*
- Modern lakások eszközhasználata, formakultúrája a 60-70-es években belsőépítészet, bútorok, "retró". *Időutazás a vizuális design tengelyén.*
- Szociális és ipari lakásépítés a 19.-20. században különös figyelemmel pécsi példákkal; szükséglakások, koloniális építkezések stb. mai szociális lakásépítés példái, sajátos esetek, szegregáció.
- **Katasztrófák után. Mobillakás, szükséglakás és építésze.**
- **Humanitárius építészeti megoldások és példák a lakóházépítészetben. Esettanulmányok.**
- Az intelligens ház. Társadalmi utópiák, elméletek a témában. *Jövőkép?*
- Vizuális kommunikáció a lakóházban. *Prezentáció vagy reprezentáció?*
- Lakás és településlépték – tanya, falu, város, metropolisz a település jellegéből, struktúrájából, földrajzi elhelyezkedéséből következő jellemzők, a településszövet hatása. *A mai agglomerizáció problémái.*

## **Program (előadás):**

### **01. hét**

- tájékoztató, feladatkiadás

### **02. hét**

- A lakás, az otthon fogalma, kialakulása történeti áttekintés, az építészet tudatos szárnypróbálgatásai. Naiv építészet, népek építésze, a tapasztalati úton fejlődő lakóház. Pszichikai, fizikai, társadalmi jellemzők, hatások.

### **03. hét**

- A lakás, az otthon fogalma, kialakulása történeti áttekintés, az építészet tudatos szárnypróbálgatásai. Naiv építészet, népek építésze, a tapasztalati úton fejlődő lakóház. Pszichikai, fizikai, társadalmi jellemzők, hatások - – *Leadandó: Feldolgozandó téma címe*

### **04. hét**

- A lakótér minimuma – üres terek (Mies van der Rohe és japán példák). Térleméletek. Kis lakások, minimum alapterületek - az üres tér végletei. Optimalizáció az alaprajzon.

### **05. hét**

- Arculat nélküli, kreált település jövője, épületei és lakóépületeinek alakulása. Funkcionális tartalmak térbeli kivételése egy társasház példáján keresztül - *Leadandó: Absztrakt, tartalomjegyzék és irodalomjegyzék bemutatása.*

### **06. hét**

- A CIAM kongresszusai, a két világháború közötti kongresszusok a lakóházak fejlődésére és az azokat érintő kérdésekre vonatkozólag. Kísérleti lakótelepek - Weissenhoffsiedlung, Wekerle-telep stb. –

### **07. hét**

- Telepszerű lakásépítés Magyarországon a 60-as években. Bútorozás és funkció

### **08. hét**

- Maximum – Minimum - Optimum. Téralakítási módszerek

### **09. hét**

- őszi szünet

### **10. hét**

- Hallgatói előadások

### **11. hét**

- Hallgatói előadások

### **12. hét –**

- Hallgatói előadások

### **13. hét –**

- Hallgatói előadások

### **14. hét**

- Pótlások